

AIŠKINAMOJI PAŽYMA
DĖL NATO IR EUROPOS SĄJUNGOS METŲ MINĖJIMO 2024 METAIS:
LIETUVOS NARYSTĖS NATO IR ES DVIDEŠIMTMEČIO ISTORIJA

Atkūrusi Nepriklausomybę Lietuva integraciją į Europos Sąjungą ir NATO matė kaip pirmą strateginį tikslą. Šiam tikslui pasiekti vidaus politikos srityje teko atlikti daugybę svarbių darbų: įtvirtinti demokratiją, pereiti nuo neefektyvios planinės ekonomikos prie laisvosios rinkos, pažaboti nusikalstamumą, stiprinti laisvą žiniasklaidą, plėtoti žmogaus teisių politiką, kurti ir puoselėti pilietinę visuomenę. Ne mažiau svarbu buvo nuosekliai stiprinti savo pozicijas tarptautinėje politikoje. Link didelio istorinio, geopolitinio tikslo – tarptautinio pripažinimo ir euroatlantinės integracijos – judėta ryžtingai ir nuosekliai, kartu įgaunant vis daugiau pasitikėjimo.

2004 m. kovo 29 d. Lietuva tapo visateise NATO nare. Prie ES Lietuva prisijungė 2004 m. gegužės 1 d. Ant lietuviškų pasų atsirado užrašas „Europos Sąjunga“. 2004 m. Šiauliuose nusileidę Belgijos karališkųjų karinių oro pajėgų naikintuvai „F-16“ pradėjo vykdyti NATO oro policijos misiją.

Narystė ES ir NATO iš esmės pakeitė šimtmečius Lietuvos likimą lėmusias istorines ir geopolitines sąlygas, taip pat ir mūsų savivoką, – suprantame, kad Lietuvos narystė šiose organizacijose yra mūsų saugumo ir augimo garantas, taip pat ir atsakomybė patiems bei kartu su sąjungininkais priimti ir įgyvendinti sprendimus dėl nacionalinio ir kolektyvinio saugumo užtikrinimo, ekonominės gerovės. Šiandien daugiau nei trisdešimt sąjungininkų ir partnerių yra suinteresuoti Lietuvos politiniu ir ekonominiu stabilumu bei geopolitiniu saugumu, o Lietuva kartu su sąjungininkais ir partneriais prisideda prie šių itin svarbių euroatlantinės erdvės tikslų įgyvendinimo.

Narystė NATO ir ES ne tik ženkliai prisidėjo stiprinant šalies saugumą, bet ir sudarė sąlygas sparčiam šalies ekonomikos augimui ir jos atsparumui išorės grėsmėms. Lanksti, greita ir išmani, – taip Lietuvos ekonomiką apibūdina užsienio investuotojai. Mūsų šalis tarsi guvus startuolis, pasirengusi kurti kartu su pasauliu. Sparčiai prisitaikanti prie pasaulinių pokyčių Lietuva yra puiki vieta plėtoti inovacijas finansinių technologijų, gyvybės mokslų, programinės įrangos ir kitose srityse. Pasaulinės svarbos žaidėjai – įmonės ir talentai į Lietuvą ateina kartu su mumis kurti ateities sprendimų, keičiančių milijonų žmonių gyvenimus.

NATO ir ES 20 metų sukaktis yra puiki proga atsigręžti ir įvertinti, kokią kelią nuėjo mūsų valstybė ir visuomenė, ką mums suteikė bendradarbiavimas su sąjungininkais ES ir NATO ir ką patys sugebėjome jiems duoti, kokios yra lietuviškosios, europietiškos ir euroatlantinės tapatybės sąsajos.

Veržlaus augimo, stabilumo, saugumo jausmas, kurį teikia dvidešimt buvimo NATO ir ES metų, leidžia mums visiems tapti kartu išgyvenamo proveržio kūrėjais. Veržlumas, su kuriuo imamės įveikti ir sprendžiame šiandienos iššūkius, skatina optimistiškai žvelgti į ateitį. Galime jaustis ateities kūrėjais, džiaugtis asmeniniais ir savo šalies gyvenimo pasiekimais. Galime lengviau

susidoroti su šalies ir mūsų pačių gyvenimo iššūkiais, kai žinome, kad patys kuriame saugumą ir stabilumą.

20 metų narystė NATO ir ES – tvirtas pagrindas, ištesėtas vienybės ir bendrumo pažadas, nuo kurio Lietuva gali atsispirti ir kilti aukšty, siekti daugiau, matyti bendrą paveikslą ir prisidėti prie jo kūrimo.

Didžiuojamės savo šalies laimėjimais, pasiektais būnant NATO ir ES dalimi. Pakylėti sėkmės, drąsiai reiškiame savo nuomonę, siūlome sprendimus, atveriamė naujus kelius išvien su ES ir NATO šalimis.

Džiaugdamiesi tuo prasmės, laisvės ir augimo pojūčiu, nepamirštame ir svarbaus klausimo, kurį vertėtų apsvarstyti pasitinkant svarbią sukaktį, – kaip toliau su savo sąjungininkais ES bei NATO kursime saugią ir klestinčią, bendromis demokratinėmis vertybėmis paremtą ateitį.